

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria CHIȘINĂU
(sediul Centru)
MD-2001, mun. Chișinău, str. Ștefan cel Mare
73
tel. 022-27-55-44



Высший Совет Magistratury
Суд Кишинэу
(Офис Центру)
MD-2001, мун. Кишинэу, ул. Ștefan
cel Mare 73
тел. 022-27-55-44

Dosar nr. 3-1812/15
Expediat la: 14.06.2017

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII JUDECĂTORIA CHIȘINĂU SEDIUL CENTRU leșira Nr. <u>04-6-341</u> "15" <u>06</u> 20 <u>17</u>

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28

Judecătoria Chișinău cu sediul în sect. Centru, mun. Chișinău, Vă expediază alăturat cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate în temeiul art. 22 alin.(1) din Codul de executare, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ciobanu Gheorghe împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară și acțiunea reconvențională înaintată de către Ministerul Sănătății împotriva lui Ciobanu Gheorghe cu privire la anularea ordinului Ministerului Sănătății nr. 05 p 1 din 15 ianuarie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de către Ciobanu Gheorghe împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinelor Ministerului Sănătății nr. 106-P 2 și nr. 106-P 1 din 17 august 2015, precum și restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral și acțiunea reconvențională înaintată de către Ministerul Sănătății împotriva lui Ciobanu Gheorghe cu privire la anularea contractului individual de muncă, precum și cererea de chemare în judecată înaintată de către Ciocanu Mihail împotriva Ministerului Sănătății și Ciobanu Gheorghe cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă,

Anexă: Încheierea din data de 09.06.2017 pe 2 file.
Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate pe 10 file.
Sesizare pe 12 file.

Judecător

Roșca Constantin

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA INTRARE NR. <u>889</u> <u>22</u> <u>iunie</u> 20 <u>17</u>

ÎNCHEIERE

09 iunie 2017

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

Instanța compusă din:

Președintele ședinței, judecător
Grefier

Constantin Roșca
Zavzhat Abakarova

examinând în ședință publică cererea de chemare în judecată depusă de către Ciobanu Gheorghe împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară și acțiunea reconvențională înaintată de către Ministerul Sănătății împotriva lui Ciobanu Gheorghe cu privire la anularea ordinului Ministerului Sănătății nr. 05 p 1 din 15 ianuarie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de către Ciobanu Gheorghe împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinelor Ministerului Sănătății nr. 106-P 2 și nr. 106-P 1 din 17 august 2015, precum și restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral și acțiunea reconvențională înaintată de către Ministerul Sănătății împotriva lui Ciobanu Gheorghe cu privire la anularea contractului individual de muncă, precum și cererea de chemare în judecată înaintată de către Ciocanu Mihail împotriva Ministerului Sănătății și Ciobanu Gheorghe cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă,

c o n s t a t ă :

1. La data de 30.10.2015, reclamantul Ciobanu Gheorghe s-a adresat în instanța de judecată cu o acțiune civilă împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară nr. 101-P 1 din 03 august 2015.
2. La data de 22 ianuarie 2016, Ministerul Sănătății a înaintat o acțiune reconvențională împotriva lui Ciobanu Gheorghe cu privire la anularea ordinului Ministerului Sănătății nr. 05 p 1 din 15 ianuarie 2015.
3. La data de 11 noiembrie 2015, avocatul Ceban Vasile în interesele reclamantului Ciobanu Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinelor nr. 106-P&2 din 17.08.2015 și nr. 101-P&1 din 03.08.2015, restabilirea în funcția deținută anterior, încasarea salariului pentru absență forțată și a prejudiciului moral în mărime de 100000 lei.
4. La data de 24 noiembrie 2015, Ministerul Sănătății a depus cerere reconvențională împotriva lui Ciobanu Gheorghe cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă.
5. La data de 25.04.2016, intervenientul principal Ciocanu Mihail a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Sănătății și Ciobanu Gheorghe cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă.
6. Prin cererea formulată în cadrul ședinței de judecată din 10 mai 2017, de către reprezentantul pârâtului/reclamantului Ministrul sănătății, în persoana lui Andrei Șveț, s-a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 87 alin. (1) al Codului Muncii al R. Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003.
7. În acest context, reprezentantul Ministrului Sănătății consideră că, norma indicată mai sus contravine atât normelor art.art. 4 alin. (1) și (2), 7, 8 alin. (1) și (2), 16, 20, 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, cât și art.art. 1, 14 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

18. Din aceste considerente, ținând cont că norma solicitată a -fi supusă controlului de constituționalitate urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei deduse judecării, având în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea reprezentantului Ministerului Sănătății și ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 87 alin. (1) al Codului Muncii al R. Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003.
19. În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 Cod de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se admite cererea reprezentantului Ministerului Sănătății de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 87 alin. (1) al Codului Muncii al R. Moldova nr. 154-XV din 28 martie 2003.

Se suspendă procesul intentat la cererea de chemare în judecată depusă de către Ciobanu Gheorghe împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinului de sancționare disciplinară și acțiunea reconvențională înaintată de către Ministerul Sănătății împotriva lui Ciobanu Gheorghe cu privire la anularea ordinului Ministerului Sănătății nr. 05 p 1 din 15 ianuarie 2015, cererea de chemare în judecată depusă de către Ciobanu Gheorghe împotriva Ministerului Sănătății cu privire la anularea ordinelor Ministerului Sănătății nr. 106-P 2 și nr. 106-P 1 din 17 august 2015, precum și restabilirea în funcție, repararea prejudiciului material și moral și acțiunea reconvențională înaintată de către Ministerul Sănătății împotriva lui Ciobanu Gheorghe cu privire la anularea contractului individual de muncă, precum și cererea de chemare în judecată înaintată de către Ciocanu Mihail împotriva Ministerului Sănătății și Ciobanu Gheorghe cu privire la constatarea nulității contractului individual de muncă.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, copia cererii de chemare în judecată, copia cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea nu poate fi atacată cu recurs.

Președintele ședinței,
Judecător

Copia identică originalului, judecător



[Handwritten signature]
Constantin Roșca

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 135 al Constituției,
privind excepția de neconstituționalitate

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Denumire **MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA**

Reprezentat de:

1. Nume **ȘVEȚ** 2. Prenume **Andrei**

3. Funcția – **șef Direcția juridică**

4. Adresa – **mun. Chișinău, strada Vasile Alecsandri nr. 2**

5. Tel.; +373 022 729907, +373 022 268885 Fax: +373 022 738781

6. Numele și prenumele reprezentantului* **Șveț Andrei**

7. Ocupația reprezentantului – **șef Direcția juridică**

8. Adresa reprezentantului **mun. Chișinău, strada Vasile Alecsandri nr. 2**

.....9. Tel: +373 022 268827 10. Fax:

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

1. **Controlul constituționalității** prevederii art. 87 alin. (1) al Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003;
2. **Declararea neconstituționalității** prevederii art. 87 alin. (1) al Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003.

III CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

În procedura Judecătorei Chișinău sediul Centru se află pe rol spre examinare pricina civilă nr. 20–3–23224–05112015 (Judecător Constantin Roșca) la cererea de chemare în judecată înaintată de Ciobanu Gheorghe către Ministerul Sănătății al Republicii Moldova, privind anularea ordinelor de sancționare și de eliberare din serviciu, la cererea reconvențională înaintată de Ministerul Sănătății către Ciobanu Gheorghe, privind anularea ordinului și constatarea nulității contractului individual de muncă pe durată determinată, precum și la cererea intervenientului principal Ciocanu Mihail către Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Ciobanu Gheorghe, privind constatarea nulității absolute a contractului individual de muncă pe durată determinată.

În motivarea pretențiilor sale, reclamantul Ciobanu Gheorghe face trimitere la prevederile articolului 87 alin. (1) al Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003, potrivit cărora *concedierea salariaților membri de sindicat în cazurile stipulate la art. 86 alin. (1) lit. c), e) și g) poate avea loc doar cu acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.*

Prevederea normei art. 87 alin. (3) Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003 este în contradicție cu Articolele 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8, 16, 20 și art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova. Dat fiind faptul că controlul constituționalității actului legislativ aplicat este de competența Curții Constituționale a Republicii Moldova, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova formulează prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care potrivit art. 260 alin. (1) lit. e) Cod de Procedură Civilă obligă instanța judecătorească să suspende procesul și să formuleze prin Încheiere judecătorească o sesizare a Curții Constituționale.

Cu referire la Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea Articolului 135 alineat (1) litera b) din Constituția Republicii Moldova subliniem faptul că Înalta Curte Constituțională a reținut că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și a rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobîndi prerogative improprii instanței judecătorești. Din aceste rațiuni, Înalta Curte a decis că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții (§ 82):

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la Art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova;

- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

- prevederile contestate au fost aplicate sau urmează să fie aplicate la soluționarea cauzei;

- nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd drept obiect prevederile contestate;

Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Din aceste considerente, **judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate mai sus. Prin urmare, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.**

NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare prevederea art. 87 alin. (3) Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003, dat fiind faptul că sintagma respectivă contravine atât normelor Articolelor 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8 alin. (1) și alin. (2), 16, art. 20, art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, cât și Articolelor 1 și 14 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, normele contestate neconstituționale fiind următoarele:

„Articolul 87. Interzicerea concedierii fără acordul organului sindical

(1) Concedierea salariaților membri de sindicat în cazurile stipulate la art. 86 alin. (1) lit. c), e) și g) poate avea loc doar cu acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

.....”

I. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la data de 29 iulie 1994 (publicată în Monitorul Oficial nr. 1 din 12 august 1994)

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi
sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale (*încheiată la Roma în data de 04 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1298–XIII din 24 iulie 1997*)

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13. Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 14. Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Articolul 1. al Primului protocol Adițional la Convenție Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

3. Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003

(publicat în Monitorul Oficial nr. 159–162 din 29 iulie 2003)

Articolul 10. Drepturile și obligațiile angajatorului

(1) Angajatorul are dreptul :

a) să încheie, să modifice, să suspende și să desfacă contractele individuale de muncă cu salariații în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de alte acte normative;

b) să ceară salariaților îndeplinirea obligațiilor de muncă și manifestarea unei atitudini gospodărești față de bunurile angajatorului;

c) să stimuleze salariații pentru munca eficientă și conștiincioasă;

d) să tragă salariații la răspundere disciplinară și materială în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative;

Articolul 87. Interzicerea concedierii fără acordul organului sindical

(1) Concedierea salariaților membri de sindicat în cazurile stipulate la art. 86 alin. (1) lit. c), e) și g) poate avea loc doar cu acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

(2) Concedierea persoanei alese în organul sindical și neeliberate de la locul de muncă de bază se admite cu respectarea modului general de concediere și doar cu acordul preliminar al organului sindical al cărui membru este persoana în cauză.

(3) Conducătorii organizației sindicale primare (organizatorii sindicali) neeliberați de la locul de muncă de bază nu pot fi concediați fără acordul preliminar al organului sindical ierarhic superior.

(4) Organele sindicale (organizatorii sindicali) indicate la alin. (1)-(3) își vor comunica acordul sau dezacordul (opinia consultativă) argumentat în scris privind concedierea salariatului în termen de 10 zile lucrătoare de la data solicitării acordului (opinie consultative) de către angajator. În cazul în care

răspunsul nu a fost primit de angajator în acest termen, acordul (comunicarea opiniei consultative) a organului respectiv se prezumă.

EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Dreptul la muncă reprezintă unul dintre cele mai naturale drepturi ale omului. **Este un drept fundamental.** Acest drept nu poate fi îngrădit deoarece prin exercitarea acestuia omul își procură cele necesare traiului.

Consfințirea dreptului la muncă și la protecția muncii își are originea în revendicările mișcării sindicale de la sfârșitul secolului XIX – începutul secolului XX.

Astfel, **dreptul la muncă** a fost inclus în actele internaționale definitorii pentru drepturile umane fundamentale.

În același timp, *Dreptul la un proces echitabil* înscris în prevederile articolului 6 paragraf 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, cu trimitere la prevederile similare ale articolului 20 din Constituția Republicii Moldova, constituie una dintre componentele principiului asigurării preeminenței dreptului într-o societate democratică. După cum a arătat Înalta Curte Europeană a Drepturilor Omului, statele semnatare ale Convenției au decis să ia toate măsurile necesare pentru apărarea efectivă a unor drepturi enunțate de Declarația Universală a Drepturilor Omului, „datorită atașamentului lor sincer la principiul preeminenței dreptului” (cazul Golder contra Regatul Unit, hotărârea dn 21.02.1975, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI [Marea Cameră], Série A nr. 18, § 34). Aceste măsuri semnifică organizarea unei bune administrări a justiției, credibilă, sigură, imparțială și independentă pentru cei ce ajung în fața instituțiilor judiciare. De aceea, instanța europeană a reținut ideea că într-o societate democratică, în sensul Convenției, dreptul la o bună administrare a justiției ocupă un loc important, astfel că o interpretare restrictivă a dispozițiilor articolului 6 nu ar corespunde cu obiectul și scopul prevederilor sale (cazul Wemhoff contra Germania, hotărârea din 27.06.1968, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 7, § 8 ; cazul Delcourt contra Belgia, hotărârea din 17.01.1970, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 11, § 25).

În același timp, dreptul la un proces echitabil, este o componentă esențială a altui principiu fundamental care rezultă din dispozițiile Convenției, anume acela al afirmării unei ordini publice europene a drepturilor omului. În cadrul acestei ordini publice specifice, **statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective**, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în articolul 6 au tocmai acest scop: **efectivitatea dreptului la un proces echitabil** (cazul Prințul Hans –

Adam II de Liechtenstein contra Germania, hotărârea din 12.07.2001, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI [Marea Cameră], Recueil 2001 – VIII, § 45).

Dreptul la un proces echitabil impune organizarea sistemului judiciar astfel încât acesta să asigure posibilitatea contestării efective a deciziilor judiciare emise de tribunalele de diferite grade.

Instanța europeană de contencios al drepturilor omului a elaborat o jurisprudență potrivit cu care dreptul de acces la un tribunal presupune, printre altele, respectarea principiului securității juridice, principiu considerat ca fiind „în mod necesar inerent atât dreptului Convenției, cât și dreptului comunitar” (cazul Marckx contra Belgia, hotărârea din 13.06.1979, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 31, § 58).

Admițând, totuși, că acest drept nu este absolut și că este compatibil cu limitări implicite, instanța europeană a arătat că statele contractante dispun, în această materie, de o anumită marjă de apreciere. „Aparține însă Curții a statua, în ultimă instanță, cu privire la respectarea exigențelor Convenției; ea trebuie să se convingă de faptul că limitele aplicate (de state) nu restrâng accesul recunoscut individului (la un tribunal) în așa măsură încât **dreptul în discuție să fie atins în însăși substanța sa**; asemenea limitări nu se conciliază cu dispozițiile articolului 6 paragraf 1 decât dacă urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit” (cazul Bellet contra Franța, hotărârea din 04.12.1995, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 333 – B, § 31 ; cazul Stubbings și alții contra Regatul Unit, hotărârea din 22.10.1996, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1996 – IV, § 50 ; cazul National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society și Yorkshire Building Society contra Regatul Unit, hotărârea din 23.10.1997, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1997 – VII, § 105 ; cazul Osman contra Regatul Unit, hotărârea din 28.10.1999, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1999 – VII, § 147 ; cazul Garcia Manibardo contra Spania, hotărârea din 15.02.2000, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 2000 – II, § 36 ; cazul Prințul Hans – Adam II de Liechtenstein contra Germania, hotărârea din 12.07.2001, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 2001 – VIII, § 44).

De asemenea, instanța europeană a decis, în mod constant, că limitările dreptului de acces la un tribunal, cuprinse în marja de apreciere lăsată de prevederile Convenției și de jurisprudența organelor la dispoziția statelor, cuprind și **condițiile în care poate fi atacată o hotărâre a unor instanțe de fond** (cazul Brualla Gomez de al Torre contra Spania, hotărârea din 19.12.1997, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1997 – VIII, § 33 ; cazul Edificaciones March Gallego S. A. contra Spania, hotărârea din 19.02.1998, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil

1998 – I, § 34 ; cazul F. E. contra Franța, hotărârea din 30.10.1998, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1998 – VIII, § 44 ; cazul Guérin contra Franța, hotărârea din 29.07.1998, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1998 – V, § 37).

În același timp, principiul securității juridice a fost avut în vedere de instanța europeană cu privire la condițiile ce au a fi îndeplinite pentru punerea efectivă în valoare a dreptului la un tribunal, sub forma exercitării unei anumite căi de atac reglementate de legislația internă a statelor contractante. Din acest punct de vedere, ea a decis, spre exemplu, că normele naționale privitoare la termenele în care pot fi exercitate anumite căi de atac urmăresc să asigure o bună administrare a justiției și să respecte, în special, principiul securității juridice (cazul Nunes Dias contra Portugalia, hotărârea din 10.04.2003, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 2003 – IV, § 32). Așa fiind, o asemenea reglementare, ca și aplicarea ei nu trebuie să împiedice justițiabilul să utilizeze calea de atac disponibilă. De asemenea, se impune ca, în fiecare caz în parte, să se aprecieze, în lumina particularităților unei proceduri eventuale în discuție și în funcție de scopul și obiectul articolului 6 paragraf 1, forma de publicitate a unei hotărâri judiciare prevăzute de norma internă a statului în cauză (cazul Axen contra Germania, hotărârea din 08.12.1983, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 72, § 31).

În general, efectivitatea dreptului de acces la un tribunal impune ca exercițiul lui să nu fie afectat de existența unor obstacole sau impedimente de drept ori de fapt, ce ar fi de natură să pună în discuție însăși substanța sa.

Privitor la existența unor posibile obstacole de drept, Curtea a decis că exercitarea căilor de atac interne numai pentru a se constata inadmisibilitatea unor acțiuni judiciare prin jocul dispozițiilor legale ce le reglementează nu este de natură să corespundă imperativelor articolului 6 paragraf 1; dimpotrivă, **este necesar ca legislația națională să asigure oricărei persoane „o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale”** (cazul De Geouffre de la Pradelle contra Franța, hotărârea din 16.12.1992, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 253 – B, § 34).

Conform prevederilor art. 10 alin. (1) Codul Muncii, angajatorul are dreptul:

a) să încheie, să modifice, să suspende și să desfacă contractele individuale de muncă cu salariații în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de alte acte normative;

b) să ceară salariaților îndeplinirea obligațiilor de muncă și manifestarea unei atitudini gospodărești față de bunurile angajatorului;

c) să stimuleze salariații pentru munca eficientă și conștiincioasă;

d) să tragă salariații la răspundere disciplinară și materială în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative;

Totodată, trebuie de menționat că potrivit art. 1 din primul protocol adițional la Convenție, **orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.**

Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Însă, prevederile contestate ale art. 87 alin. (1) aduc atingere în mod neîntemeiat dreptului angajatorului de a sancționa salariatul în cazul manifestării unei atitudini negospodărești față de bunurile angajatorului, și **implicit încalcă protecția proprietății**, precum și restrâng în mod neîntemeiat **dreptul de acces la un tribunal**, dat fiind că acesta nu poate nici într-un mod sancționa angajatul respectiv, precum și să supună controlului judecătoresc faptele ilicite săvârșite de salariați, astfel că prevederea contestată din cuprinsul din textul art. 87 alin. (3) Cod Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003, reprezintă **un obstacol de drept nejustificat** pentru a fi efectuat un eventual control judecătoresc al legalității faptelor săvârșite de salariați în anumite cazuri prevăzute de Codul Muncii.

IV – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

1. Primirea și admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate;
2. Sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu capetele înaintate prin prezenta cerere;
3. **Controlul constituționalității** prevederii art. 87 alin. (1) al Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003;
4. **Declararea neconstituționalității** prevederii art. 87 alin. (1) al Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003.

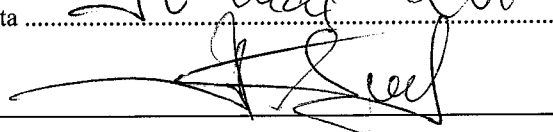
VII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul CHIȘINĂU

Data 10 mai 2004

Semnătura _____





MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

str. Vasile Alecsandri 2, MD-2009, mun. Chișinău
Tel. +373 22 729 907, +373 22 268 818; Fax. +373 22 738 781; e-mail: office@ms.gov.md
www.ms.gov.md

10 mai 2017 Nr. 12jur-8/257

La nr. _____ din _____

Curtea Constituțională A Republicii Moldova

Dosar nr. 20-3-23224-05112015
Judecător C. Roșca

Termen:
10 mai 2017
ora: 14.30

Reclamant în acțiunea inițială

Pîrît reconvențional:

Ciobanu Gheorghe
str-la Codrilor nr. 20
MD-2003, orașul Durlești
mun. Chișinău

Pîrît în acțiunea inițială

Reclamant Reconvențional:

Ministerul Sănătății
al Republicii Moldova
str. Vasile Alecsandri nr. 2
MD-2009, mun. Chișinău MD-2043,
mun. Chișinău

Intervenient accesoriu:

Intervenient principal:

Mihail Ciocanu

str. Ștefan cel Mare nr. 270
Cod Poștal MD-2070, mun. Chișinău

CERERE DE RIDICARE A EXCEPȚIEI DE NECONSTITUȚIONALITATE */în ordinea articolului 12¹ Cod de Procedură Civilă/*

În procedura Judecătorei Chișinău sediul Centru se află pe rol spre examinare pricina civilă nr. 20-3-23224-05112015 (Judecător Constantin Roșca) la cererea de chemare în judecată înaintată de Ciobanu Gheorghe către Ministerul

Sănătății al Republicii Moldova, privind anularea ordinelor de sancționare și de eliberare din serviciu, la cererea reconvențională înaintată de Ministerul Sănătății către Ciobanu Gheorghe, privind anularea ordinului și constatarea nulității contractului individual de muncă pe durată determinată, precum și la cererea intervenientului principal Ciocanu Mihail către Ministerul Sănătății al Republicii Moldova și Ciobanu Gheorghe, privind constatarea nulității absolute a contractului individual de muncă pe durată determinată.

În motivarea pretențiilor sale, reclamantul Ciobanu Gheorghe face trimitere la prevederile articolului 87 alin. (1) al Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003, potrivit cărora *concedierea salariaților membri de sindicat în cazurile stipulate la art. 86 alin. (1) lit. c), e) și g) poate avea loc doar cu acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.*

Prevederea normei art. 87 alin. (3) Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003 este în contradicție cu Articolele 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8, 16, 20 și art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova. Dat fiind faptul că controlul constituționalității actului legislativ aplicat este de competența Curții Constituționale a Republicii Moldova, Ministerul Sănătății al Republicii Moldova formulează prezenta cerere de ridicare a excepției de neconstituționalitate, care potrivit art. 260 alin. (1) lit. e) Cod de Procedură Civilă obligă instanța judecătorească să suspende procesul și să formuleze prin Încheiere judecătorească o sesizare a Curții Constituționale.

Cu referire la Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 privind interpretarea Articolului 135 alineat (1) litera b) din Constituția Republicii Moldova subliniem faptul că Înalta Curte Constituțională a reținut că, în eventualitatea refuzului excepției de neconstituționalitate și a rezolvării litigiului fără soluționarea prealabilă acesteia de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprii instanței judecătorești. Din aceste rațiuni, Înalta Curte a decis că **judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate**, ci se va limita exclusiv la verificarea următoarelor condiții (§ 82):

- *obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la Art. 135 alin. (1) lit. b) din Constituția Republicii Moldova;*

- *excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;*

- *prevederile contestate au fost aplicate sau urmează să fie aplicate la soluționarea cauzei;*

- *nu există o hotărâre anterioară a Curții având drept obiect prevederile contestate;*

Curtea a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Din aceste considerente,

judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate mai sus. Prin urmare, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.

NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

Prezenta sesizare are drept obiect de examinare prevederea art. 87 alin. (3) Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003, dat fiind faptul că sintagma respectivă contravine atât normelor Articolelor 4 alin. (1) și alin. (2), 7, 8 alin. (1) și alin. (2), 16, art. 20, art. 54 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova, cât și Articolelor 1 și 14 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, normele contestate neconstituționale fiind următoarele:

„Articolul 87. Interzicerea concedierii fără acordul organului sindical

(1) Concedierea salariaților membri de sindicat în cazurile stipulate la art. 86 alin. (1) lit. c), e) și g) poate avea loc doar cu acordul preliminar scris al organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

.....”

I. CADRUL NORMATIV PERTINENT

1. Constituția Republicii Moldova adoptată la data de 29 iulie 1994
(publicată în *Monitorul Oficial nr. 1 din 12 august 1994*)

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

2. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale *(încheiată la Roma în data de 04 noiembrie 1950 și ratificată de Republica Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr. 1298–XIII din 24 iulie 1997)*

Articolul 1. Obligația de a respecta drepturile omului

Înaltele părți contractante recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în titlul I al prezentei convenții.

Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil

1. Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. Hotărîrea trebuie să fie pronunțată în mod public, dar accesul în sala de ședință poate fi interzis presei și publicului pe întreaga durată a procesului sau a unei părți a acestuia în interesul moralității, al ordinii publice ori

al securității naționale într-o societate democratică, atunci când interesele minorilor sau protecția vieții private a părților la proces o impun, sau în măsura considerată absolut necesară de către instanță atunci când, în împrejurări speciale, publicitatea ar fi de natură să aducă atingere intereselor justiției.

Articolul 13. Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 14. Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

Articolul 1. al Primului protocol Adițional la Convenție Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

3. Codul Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003 (publicat în Monitorul Oficial nr. 159–162 din 29 iulie 2003)

Articolul 10. Drepturile și obligațiile angajatorului

(1) Angajatorul are dreptul :

a) să încheie, să modifice, să suspende și să desfacă contractele individuale de muncă cu salariații în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de alte acte normative;

b) să ceară salariaților îndeplinirea obligațiilor de muncă și manifestarea unei atitudini gospodărești față de bunurile angajatorului;

c) să stimuleze salariații pentru munca eficientă și conștiincioasă;

d) să tragă salariații la răspundere disciplinară și materială în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative;

Articolul 87. Interzicerea concedierii fără acordul organului sindical

(1) Concedierea salariaților membri de sindicat în cazurile stipulate la art. 86 alin. (1) lit. c), e) și g) poate avea loc doar cu acordul preliminar scris al

organului (organizatorului) sindical din unitate. În celelalte cazuri, concedierea se admite cu consultarea prealabilă a organului (organizatorului) sindical din unitate.

(2) Concedierea persoanei alese în organul sindical și neeliberate de la locul de muncă de bază se admite cu respectarea modului general de concediere și doar cu acordul preliminar al organului sindical al cărui membru este persoana în cauză.

(3) Conducătorii organizației sindicale primare (organizatorii sindicali) neeliberați de la locul de muncă de bază nu pot fi concediați fără acordul preliminar al organului sindical ierarhic superior.

(4) Organele sindicale (organizatorii sindicali) indicate la alin. (1)–(3) își vor comunica acordul sau dezacordul (opinia consultativă) argumentat în scris privind concedierea salariatului în termen de 10 zile lucrătoare de la data solicitării acordului (opinie consultative) de către angajator. În cazul în care răspunsul nu a fost primit de angajator în acest termen, acordul (comunicarea opiniei consultative) a organului respectiv se prezumă.

II. ARGUMENTELE ÎN SUSȚINEREA NECONSTITUȚIONALITĂȚII NORMEI ART. 87 ALIN. (1) CODUL MUNCII NR. 154–XV DIN 28 MARTIE 2003

Dreptul la muncă reprezintă unul dintre cele mai naturale drepturi ale omului. **Este un drept fundamental.** Acest drept nu poate fi îngrădit deoarece prin exercitarea acestuia omul își procură cele necesare traiului.

Consfințirea dreptului la muncă și la protecția muncii își are originea în revendicările mișcării sindicale de la sfârșitul secolului XIX – începutul secolului XX.

Astfel, **dreptul la muncă** a fost inclus în actele internaționale definitorii pentru drepturile umane fundamentale.

În același timp, *Dreptul la un proces echitabil* înscris în prevederile articolului 6 paragraf 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, cu trimitere la prevederile similare ale articolului 20 din Constituția Republicii Moldova, constituie una dintre componentele principiului asigurării preeminenței dreptului într-o societate democratică. După cum a arătat Înalta Curte Europeană a Drepturilor Omului, statele semnatare ale Convenției au decis să ia toate măsurile necesare pentru apărarea efectivă a unor drepturi enunțate de Declarația Universală a Drepturilor Omului, „datorită atașamentului lor sincer la principiul preeminenței dreptului” (cazul *Golder contra Regatul Unit*, hotărârea dn 21.02.1975, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI [Marea Cameră], Série A nr. 18, § 34). Aceste măsuri semnifică organizarea unei bune administrări a justiției, credibilă, sigură, imparțială și independentă pentru cei ce ajung în fața instituțiilor

judiciare. De aceea, instanța europeană a reținut ideea că într-o societate democratică, în sensul Convenției, dreptul la o bună administrare a justiției ocupă un loc important, astfel că o interpretare restrictivă a dispozițiilor articolului 6 nu ar corespunde cu obiectul și scopul prevederilor sale (cazul Wemhoff contra Germania, hotărârea din 27.06.1968, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 7, § 8 ; cazul Delcourt contra Belgia, hotărârea din 17.01.1970, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 11, § 25).

În același timp, dreptul la un proces echitabil, este o componentă esențială a altui principiu fundamental care rezultă din dispozițiile Convenției, anume acela al afirmării unei ordini publice europene a drepturilor omului. În cadrul acestei ordini publice specifice, **statele semnatare și-au asumat obligații de natură să asigure ca drepturile garantate de Convenție să fie concrete și efective**, nu teoretice și iluzorii, iar cele cuprinse în articolul 6 au tocmai acest scop: **efectivitatea dreptului la un proces echitabil** (cazul Prințul Hans – Adam II de Liechtenstein contra Germania, hotărârea din 12.07.2001, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI [Marea Cameră], Recueil 2001 – VIII, § 45).

Dreptul la un proces echitabil impune organizarea sistemului judiciar astfel încât acesta să asigure posibilitatea contestării efective a deciziilor judiciare emise de tribunalele de diferite grade.

Instanța europeană de contencios al drepturilor omului a elaborat o jurisprudență potrivit cu care dreptul de acces la un tribunal presupune, printre altele, respectarea principiului securității juridice, principiu considerat ca fiind „în mod necesar inerent atât dreptului Convenției, cât și dreptului comunitar” (cazul Marckx contra Belgia, hotărârea din 13.06.1979, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 31, § 58).

Admițând, totuși, că acest drept nu este absolut și că este compatibil cu limitări implicite, instanța europeană a arătat că statele contractante dispun, în această materie, de o anumită marjă de apreciere. „Aparține însă Curții a statua, în ultimă instanță, cu privire la respectarea exigențelor Convenției; ea trebuie să se convingă de faptul că limitele aplicate (de state) nu restrâng accesul recunoscut individului (la un tribunal) în așa măsură încât **dreptul în discuție să fie atins în însăși substanța sa**; asemenea limitări nu se conciliază cu dispozițiile articolului 6 paragraf 1 decât dacă urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit” (cazul Bellet contra Franța, hotărârea din 04.12.1995, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 333 – B, § 31 ; cazul Stubbings și alții contra Regatul Unit, hotărârea din 22.10.1996, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1996 – IV, § 50 ; cazul National & Provincial Building Society, Leeds Permanent Building Society și Yorkshire Building Society contra Regatul Unit, hotărârea din 23.10.1997, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1997 – VII, § 105 ; cazul Osman contra Regatul Unit, hotărârea din 28.10.1999, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil

1999 – VII, § 147 ; cazul Garcia Manibardo contra Spania, hotărârea din 15.02.2000, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 2000 – II, § 36 ; cazul Prințul Hans – Adam II de Liechtenstein contra Germania, hotărârea din 12.07.2001, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 2001 – VIII, § 44).

De asemenea, instanța europeană a decis, în mod constant, că limitările dreptului de acces la un tribunal, cuprinse în marja de apreciere lăsată de prevederile Convenției și de jurisprudența organelor la dispoziția statelor, cuprind și **condițiile în care poate fi atacată o hotărâre a unor instanțe de fond** (cazul Brualla Gomez de al Torre contra Spania, hotărârea din 19.12.1997, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1997 – VIII, § 33 ; cazul Edificaciones March Gallego S. A. contra Spania, hotărârea din 19.02.1998, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1998 – I, § 34 ; cazul F. E. contra Franța, hotărârea din 30.10.1998, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1998 – VIII, § 44 ; cazul Guérin contra Franța, hotărârea din 29.07.1998, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 1998 – V, § 37).

În același timp, principiul securității juridice a fost avut în vedere de instanța europeană cu privire la condițiile ce au a fi îndeplinite pentru punerea efectivă în valoare a dreptului la un tribunal, sub forma exercitării unei anumite căi de atac reglementate de legislația internă a statelor contractante. Din acest punct de vedere, ea a decis, spre exemplu, că normele naționale privitoare la termenele în care pot fi exercitate anumite căi de atac urmăresc să asigure o bună administrare a justiției și să respecte, în special, principiul securității juridice (cazul Nunes Dias contra Portugalia, hotărârea din 10.04.2003, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Recueil 2003 – IV, § 32). Așa fiind, o asemenea reglementare, ca și aplicarea ei nu trebuie să împiedice justițiabilul să utilizeze calea de atac disponibilă. De asemenea, se impune ca, în fiecare caz în parte, să se aprecieze, în lumina particularităților unei proceduri eventuale în discuție și în funcție de scopul și obiectul articolului 6 paragraf 1, forma de publicitate a unei hotărâri judiciare prevăzute de norma internă a statului în cauză (cazul Axen contra Germania, hotărârea din 08.12.1983, CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 72, § 31).

În general, efectivitatea dreptului de acces la un tribunal impune ca exercițiul lui să nu fie afectat de existența unor obstacole sau impedimente de drept ori de fapt, ce ar fi de natură să pună în discuție însăși substanța sa.

Privitor la existența unor posibile obstacole de drept, Curtea a decis că exercitarea căilor de atac interne numai pentru a se constata inadmisibilitatea unor acțiuni judiciare prin jocul dispozițiilor legale ce le reglementează nu este de natură să corespundă imperativelor articolului 6 paragraf 1; dimpotrivă, **este necesar ca legislația națională să asigure oricărei persoane „o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale”** (cazul De Geouffre de la Pradelle contra Franța, hotărârea din 16.12.1992,

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI, Série A nr. 253 – B, § 34).

Conform prevederilor art. 10 alin. (1) Codul Muncii, angajatorul are dreptul:

a) să încheie, să modifice, să suspende și să desfacă contractele individuale de muncă cu salariații în modul și în condițiile stabilite de prezentul cod și de alte acte normative;

b) să ceară salariaților îndeplinirea obligațiilor de muncă și manifestarea unei atitudini gospodărești față de bunurile angajatorului;

c) să stimuleze salariații pentru munca eficientă și conștiincioasă;

d) să tragă salariații la răspundere disciplinară și materială în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative;

Totodată, trebuie de menționat că potrivit art. 1 din primul protocol adițional la Convenție, **orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.**

Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Însă, prevederile contestate ale art. 87 alin. (1) aduc atingere în mod neîntemeiat dreptului angajatorului de a sancționa salariatul în cazul manifestării unei atitudini negospodărești față de bunurile angajatorului, **și implicit încalcă protecția proprietății**, precum și restrâng în mod neîntemeiat **dreptul de acces la un tribunal**, dat fiind că acesta nu poate nici într-un mod sancționa angajatul respectiv, precum și să supună controlului judecătoresc faptele ilicite săvârșite de salariați, astfel că prevederea contestată din cuprinsul din textul art. 87 alin. (3) Cod Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003, reprezintă **un obstacol de drept nejustificat** pentru a fi efectuat un eventual control judecătoresc al legalității faptelor săvârșite de salariați în anumite cazuri prevăzute de Codul Muncii.

În baza celor expuse și în conformitate cu articolul 12¹, art.art. 55, 56, 75, 80, 81, 203, 208, art. 260 alin. (1) lit. e) Cod de Procedură Civilă, —

SOLICIT:

1. Primirea și admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate;
2. Sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova cu capetele înaintate prin prezenta cerere;
3. **Controlul constituționalității** prevederii art. 87 alin. (1) al Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003;
4. **Declararea neconstituționalității** prevederii art. 87 alin. (1) al Codului Muncii al Republicii Moldova nr. 154–XV din 28 martie 2003.

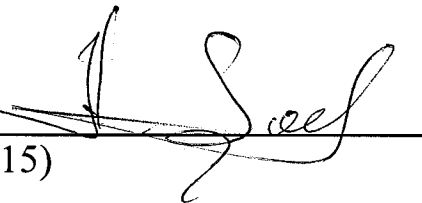
Anexă:

Formularul Sesizării Curții Constituționale a Republicii Moldova,
Anexat pe 12 (douăsprezece) file.

Reprezentantul Ministerului Sănătății

Andrei Șveț

(în baza procurii nr. 01-9/1234 din 04 august 2015)

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Șveț', is written over a horizontal line that extends from the text 'Andrei Șveț' to the right.